

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL NEMUNO DELTOS REGIONINIO PARKO TVARKYMO PLANO PATVIRTINIMO

2014 m. vasario 25 d. Nr. D1-180
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ 1.31 punktu:

1. T v i r t i n u Nemuno deltos regioninio parko tvarkymo planą (pridedama).

2. P a v e d u:

2.1. Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos per 15 darbo dienų nuo šio įsakymo įsigaliojimo pateikti įregistruoti Nemuno deltos regioninio parko tvarkymo planą Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registre, per mėnesį nuo šio įsakymo įsigaliojimo pateikti Nemuno deltos regioninio parko tvarkymo planą suinteresuotoms ministerijoms, kitoms valstybės institucijoms, taip pat Šilutės rajono savivaldybei;

2.2. Nemuno deltos regioninio parko direktijai organizuoti Nemuno deltos regioninio parko tvarkymo plano įgyvendinimą.

3. P r i p a ž i s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. spalio 12 d. įsakymą Nr. D1-488 „Dėl Nemuno deltos regioninio parko tvarkymo plano patvirtinimo“.

4. N u s t a t a u, kad Nemuno deltos regioninio parko tvarkymo plano originalas saugomas Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos Planavimo ir kadastro skyriuje.

Aplinkos ministras

Valentinas Mazuronis

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
aplinkos ministro
2014 m. vasario 25 d.
įsakymu Nr. D1-180

NEMUNO DELTOS REGIONINIO PARKO TVARKYMO PLANO AIŠKINAMOJO RAŠTO PAGRINDINIAI TEIGINIAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nemuno deltos regioninio parko tvarkymo plano (toliau – Tvarkymo planas) sprendinius sudaro tekstinė dalis (aiškinamojo rašto pagrindiniai teiginiai) ir grafinė dalis (tvarkymo plano brėžinys).

2. Tvarkymo plano tikslai yra šie:

2.1. nustatyti kraštovaizdžio tvarkymo zonas;

2.2. nustatyti gamtos apsaugos kryptis ir priemones;

2.3. nustatyti kultūros paveldo apsaugos kryptis ir priemones;

2.4. nustatyti rekreacinio naudojimo plėtros kryptis ir priemones;

2.5. nustatyti gyvenamųjų vietovių ir infrastruktūros plėtros kryptis.

3. Paukščių apsaugai svarbiai teritorijai ir vietovėms, atitinkančioms gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, taikomas Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“, nustatytas veiklos reglamentavimas.

II. TERITORIJOS TVARKOMASIS ZONAVIMAS

4. Tvarkymo plane pagal Saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 996 „Dėl Saugomų teritorijų tipinių apsaugos reglamentų patvirtinimo“, nustatomos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

4.1. konservacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

4.1.1. rezervatinių miškų ir pelkių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – griežtos apsaugos (KMn ir KM(P)n) bei reguliuojamos apsaugos (KM(P)r) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

4.1.2. rezervatinių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – reguliuojamos apsaugos (KVr) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

4.1.3. rezervatinių architektūrinių (archeologinių) kompleksų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – dirbtinai formuojamų materialiosios etnokultūros muziejų (skansenų) (KGr) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

4.1.4. gamtos ir kultūros paveldo objektų zonų grupėje nustatoma reguliuojamos apsaugos (KOr) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

4.2. miškų ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

4.2.1. ekosistemų apsaugos miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo miškų (MEk, pelkėtuose miškuose – M(P)Ek, PEk) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

4.2.2. rekreacinių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma ekstensyvaus pritaikymo (miško parkų) rekreacinių miškų (MRe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

4.2.3. apsauginių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos bendrojo apsauginio ūkininkavimo miškų (MAb) ir specializuoto apsauginio ūkininkavimo (MAS) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

4.2.4. ūkinių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma ūkinių miškų (MŪ) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

4.3. žemės ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

4.3.1. ekosistemas saugančių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos ekosistemas išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo (ŽEk ir, polderiuose, ŽpEk) ir ekosistemas atkuriančio ūkininkavimo polderiuose (ŽpEr) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

4.3.2. rekreacinių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma ekstensyvaus pritaikymo (ŽRe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

4.3.3. apsauginių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos bendrojo apsauginio ūkininkavimo (ŽAb ir, polderiuose, ŽpAb) ir specializuoto apsauginio ūkininkavimo (ŽAs ir, polderiuose, ŽpAs) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

4.3.4. ūkinių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma tradicinio gamybinio ūkininkavimo (ŽpŪn) kraštovaizdžio tvarkymo zona (išskiriama polderiuose).

4.4. kitos paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

4.4.1. gyvenamosios ir visuomeninės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

4.4.1.1. kultūros paveldo požūrių vertingų miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos kraštovaizdžio išsaugojančio tvarkymo (GEk), kraštovaizdžio atnaujinamojo (GEr) ir kraštovaizdžio pertvarkomojo tvarkymo (GEp) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

4.4.1.2. rekreacinių miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos ekstensyvaus (palaikomojo) tvarkymo (GRE) ir intensyvaus (formuojančiojo) tvarkymo (GRi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

4.4.1.3. apsauginių teritorijų miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma sugriežtinto vizualinio reguliavimo (GAi) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

4.4.1.4. bendrojo tvarkymo miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma ekstensyvaus tvarkymo (GŪe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

4.4.2. rekreacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos subnatūralios (neurbanizuojamos) rekreacinės aplinkos (NRn) ir urbanizuotos rekreacinės aplinkos (NRu) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

4.4.3. pramoninės-komunalinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma intensyviai technogenizuotos aplinkos pramoninių-komunalinių sklypų (NFu) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

4.4.4. eksploatacinės (gavybinės) paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma subnatūralios (neurbanizuojamos) aplinkos (NLn) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

4.5. vandens ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

4.5.1. ekosistemas saugančių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos išsaugančio ūkininkavimo (VEk) ir atkuriančio ūkininkavimo (VER) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

4.5.2. rekreacinių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma ekstensyvaus rekreacinio pritaikymo (VRe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

4.5.3. bendro naudojimo (bendrosios apsaugos) vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos ekstensyvaus apsauginio ūkininkavimo (VAe) ir intensyvaus apsauginio ūkininkavimo (VAi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

4.5.4. ūkinių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – tvenkininio ūkininkavimo (VŪp) ir tvenkininio ūkininkavimo ypatingoje bioekologinėje situacijoje (VŪs) kraštovaizdžio tvarkymo zonos.

III. GAMTOS APSAUGOS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

5. Pagrindinės Nemuno deltos regioninio parko (toliau – Regioninis parkas) gamtos apsaugos kryptys yra šios:

5.1. gamtinių kompleksų ir objektų išsaugojimas ir atkūrimas;

5.2. gamtinės ekosistemos stabilumo užtikrinimas, stiprinant gamtinio karkaso ekologinį potencialą, mažinant antropogeninį poveikį ir didinant ekosistemų natūralumą;

5.3. pievų ir melioracijos sistemų (polderių siurblių) tvaraus naudojimo užtikrinimas ir reguliavimas;

5.4. biologinės įvairovės ir žuvų išteklių išsaugojimas.

6. Siekiant išsaugoti vertingus unikalius gamtinius ir kraštovaizdžio elementus numatoma:
 - 6.1. saugoti ir atnaujinti medžių juostas palei kelius – būdingą kraštovaizdžio elementą;
 - 6.2. inicijuoti Šturmų kalvos (geomorfologinis), senosios Skirvytės, Žiogių ir Ilgosios senvagių bei Ragininkų salos (hidrografiniai) paskelbimą gamtos paveldo objektais.
7. Regioniniame parke, atkuriant pažeistus vertingus gamtinio kraštovaizdžio kompleksus bei objektus, numatoma:
 - 7.1. rekultivuoti Aukštumalės bei Kintų pelkinius kompleksus, Tulkiaragės ir Rūgalių polderius bei Rusnės žuvininkystės tvenkinius;
 - 7.2. parengti specialią tikslinę programą bei veiksmų planą Aukštumalės pelkiniam masyvui renatūralizuoti;
 - 7.3. stiprinti Krokų Lankos botaninio-zoologinio draustinio artimosios aplinkos ekosistemos stabilumą bei gamtinius ryšius su Aukštumalės pelkiniu kompleksu.
8. Gamtinio karkaso teritorijų natūralumui padidinti numatyta:
 - 8.1. skatinti kraštovaizdžio įvairovės išsaugojimą regioniniame parke;
 - 8.2. stiprinti ekosistemų apsaugos funkcijas miškuose ir pievose, didinant jų struktūros biologinę įvairovę;
 - 8.3. formuoti lokalinio gamtinio karkaso elementus labiausiai nuskurdintose agrarinėse teritorijose;
9. Siekiant užtikrinti pievų ekosistemų stabilumą ir racionalų naudojimą numatoma:
 - 9.1. netręšti mėšlu ir srutomis nederlingų trumpai užliejamų ganyklų;
 - 9.2. skatinti nenaudoti trąšų, pesticidų, kitų chemikalų;
 - 9.3. pievų žolynams išsaugoti įrengti latakus paviršiniam vandeniui nuleisti;
 - 9.4. pievas šienauti ne mažiau kaip vieną kartą per metus. Gamtotvarkos planais atskiruose plotuose gali būti numatomas kitoks šienavimo intensyvumas. Nušienautą masę išvežti iš pievų;
 - 9.5. skatinti palaikyti atviras pievas, neleidžiant joms apaugti krūmais ir kita sumedėjusia augalija;
 - 9.6. skatinti pievas šienauti ne anksčiau kaip birželio 15 d., o į ekosistemas saugančių agrarinių teritorijų zonų polderiuose (ŽpEk) – ne anksčiau kaip liepos 20 d.;
 - 9.7. gamtotvarkos planais nustatytuose plotuose skatinti ekstensyvią ganiavą (1 sąlyginis galvijų 1 ha), bet ne anksčiau kaip birželio 15 d. (šis terminas gali būti keičiamas konkrečios teritorijos gamtotvarkos planais).
10. Melioracijos sistemų (polderių siurblių) darbas turi atitikti šiuos reikalavimus:
 - 10.1. vasaros polderiuose pavasarį vandens siurbimas pradedamas tada, kai jo lygis polderyje natūraliai nukrinta iki vidutinės pievų paviršiaus altitudės ir šliuzo vartai užsidaro;
 - 10.2. siurbimo intensyvumas turi būti toks, kad vandens lygio žemėjimas grioviuose pavasarį būtų ne didesnis kaip 10 cm per parą;
 - 10.3. vandens išsiurbimo lygis iš griovių turi būti toks, kad garantuotų pievų nusausinimo normą – 30 cm žemiau žemės paviršiaus vegetacijos periodo pradžioje ir 50 cm šienavimo metu. Atskiruose polderiuose dėl kai kurių paukščių rūšių apsaugos gamtotvarkos planais gali būti nustatytas ir kitoks vandens išsiurbimo gylys;
11. hidrotechninių įrenginių statybos ar remonto atveju esant būtinybei pažeminti vandenį žemiau minimalaus leistino lygio, šie darbai turi būti suderinti su Nemuno deltos regioninio parko direkcija.
12. Siekiant išsaugoti Regioninio parko biologinę įvairovę numatoma:
 - 12.1. inventorizuoti ir išsaugoti saugomų paukščių lizdavietes, tuokvietes ir jų aplinką;
 - 12.2. atlikti biologinės įvairovės tyrimus ir detalių Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių, rūšių (įskaitant paukščius) radavičių kartografavimą, buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų būklės įvertinimą visame Regioniniame parke;
 - 12.3. palaikyti tradicinį ekstensyvų biologiniu požiūriu vertingų pievų ir šlapžemių naudojimą, neleidžiant užaugti nendrynais, krūmais ar mišku. Pradėti šienauti ne anksčiau kaip po paukščių perėjimo periodo pabaigos, reguliuoti ganyto intensyvumą.

13. Žuvų išteklių apsauga:

13.1. siekiant apsaugoti žuvų išteklius vasaros tipo polderiuose statomos siurblinės su sraigtiniais, žuvų nežalojančiais siurbliais;

13.2. žuvis nuo žūtis greitaeigiuose siurbliuose apsaugomos techninėmis ir technologinėmis priemonėmis;

13.3. pavasarį, siekiant nepakenkti žuvų nerštui, vandens pumpavimas siurblinėmis pradedamas tada, kai potvynio vandens lygis natūraliai nuslūgsta iki pievų paviršiaus;

13.4. verslinė stintų žvejyba leidžiama tik tvarkymo plane pažymėtose vietose.

IV. KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

14. Regioninio parko kultūros paveldo apsauga vykdoma vadovaujantis šiomis nuostatomis:

14.1. išsaugoti vertingąsias savybes autentiškoje aplinkoje ir užtikrinti kultūrinių raiškų bei tradicijų gyvybingumą ir perdavimą ateinančioms kartoms;

14.2. siekti atkurti sunykusius kultūros vertybių elementus ar savybes, atgaivinti istorines tradicijas;

14.3. vykdant taikomuosius mokslinius tyrimus ir tvarkybos programas, sukurti optimalias sąlygas saugoti kultūros vertybes mokslinio pažinimo, viešojo pažinimo ir naudojimo bei viešosios pagarbos tikslais.

15. Regioninio parko kultūros paveldo vertybių apsaugos kryptys yra šios:

15.1. įteisintų kultūros paveldo vertybių tyrimas, ieškant veiksmingesnių jų išsaugojimo būdų;

15.2. naujų objektų, turinčių kultūrinės vertės požymių, paieška ir įteisinimas;

15.3. kultūros paveldo vertybių propagavimas siekiant sudominti jų savininkus vertybių apsauga bei pritraukiant lankytojus, iš kurių savininkai galėtų gauti pajamų.

16. Regioninio parko kultūros paveldo vertybėms išsaugoti numatyti šie jų tvarkymo būdai: tyrimas, remontas, avarijos grėsmės pašalinimas, konservavimas, pritaikymas, restauravimas, atkūrimas, šių darbų planavimas ir projektavimas. Tvarkymo būdai ar jų deriniai parenkami taip, kad būtų maksimaliai išsaugotas autentiškumas ir kultūros paveldo objektai būtų tinkami naudoti. Tvarkymo būdai nustatomi objektų paveldotvarkos projektuose.

17. Regioninio parko nekilnojamojo kultūros paveldo objektams išsaugoti numatytos šios priemonės:

17.1. pritaikyti kultūros paveldo objektus lankymui, sutvarkant aplinką, įrengiant lankymui ir eksponavimui būtiną infrastruktūrą (priėjimus, privažiavimus, automobilių stovėjimo aikštes, atokvėpio vietas, informacinius standus), formuojant želdinius, atveriant kultūros paveldo objektus ar reginius kraštovaizdžio kirtimais;

17.2. tyrimais įvertinti Skirvytėlės ir Minijos kaimų sodybų bei pastatų būklę, jų vientisos istorinės visumos išsaugojimo galimybes;

17.3. parengti Rusnės centro ir Uostadvario dvaro sodybos fragmentų regeneravimo projektus;

17.4. rinkti archyvinę medžiagą apie žvejų, pelkininkų, pievininkų, laukininkų kaimų, mokyklų, buvusių kitų įstaigų, statinių, sodybų bei pastatų architektūrinio paveldo grupes, kaimų struktūrą bei žemėvaldą. Skirtinguose kaimuose turi būti akcentuojami charakteringi to kaimo bruožai:

17.4.1. Šyškrantės, Pakalnės, Vorusnės bei Šyšos kaimavietėse turi būti detalai užfiksuoti buvusios "vandens" kultūros žvejų gyvenvietėse pėdsakai (prieplaukos, senasis krantų tvirtinimas ir kt.);

17.4.2. Žalgirių kaimavietėje turi būti užfiksuoti senosios sausinimo sistemos, būdingos plano struktūros ir žemėvaldos pėdsakai;

17.4.3. laukininkų kaimavietėse (Suvernuose, Stankiškėse) turi būti užfiksuota charakteringa žemėvaldos struktūra;

17.5. išlaikyti ir puoselėti tradicinę architektūrą, gyvenviečių ir kaimų erdvinę struktūrą;

17.6. puoselėti krašto etnokultūrinės tradicijas, senuosius amatus ir verslus;

17.7. skleisti informaciją apie kultūros paveldo vertybes.

18. Regioniniame parke esančių kultūros paveldo objektų tvarkyba ir veikla juose, įvertinus jų vertingąsias savybes, įrašytas pase, bei saugomo objekto apsaugos tikslus, nustatoma pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą.

19. Kultūros paveldo objektų, jų teritorijų ir vietovių – kultūrinių draustinių bei jų apsaugos zonų apsaugą, tvarkybą ir naudojimą reglamentuoja kultūrinių draustinių nuostatai, apsaugos reglamentai ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, kurie rengiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatomis, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. ĮV-261/D1-322 „Dėl nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“, nustatytais reikalavimais bei Paveldo tvarkybos reglamentais, patvirtintais Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2006 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. ĮV-183 „Dėl paveldo tvarkybos reglamentų patvirtinimo“. Šiais dokumentais nustatyti paveldosaugos reikalavimai taikomi kultūros paveldo objektų ir vietovių – kultūrinių draustinių teritorijose bei apsaugos zonose, o jeigu jos nenustatytos – taikomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ nustatyti ūkinės veiklos apribojimai.

20. Anksčiau nustatytos ir Kultūros vertybių registre pažymėtos nekilnojamojo kultūros paveldo objektų apsaugos zonos Tvarkymo planu nėra keičiamos.

V. REKREACINIO NAUDOJIMO PLĖTROS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

21. Regioninio parko rekreacinio naudojimo plėtros kryptys:

21.1. organizuoti ir plėtoti pažintinį turizmą, reprezentuojant unikalų kraštovaizdį, krašto etnokultūrinį paveldą ir savitumą;

21.2. pirmenybę teikti vandens turizmui ir kelionėms dviračiais;

21.3. sudaryti sąlygas paukščių stebėjimui;

21.4. reguliuoti žvejų srautus;

21.5. kurti rekreacinę infrastruktūrą, sudarant sąlygas lankyti vertingus gamtos ir kultūros paveldo objektus, vietas.

22. Regioninio parko rekreacinio naudojimo plėtros priemonės:

22.1. plėtojant pėsčiųjų turizmą įrengti pėsčiųjų takus ir trasas Regioninio parko kraštovaizdžiui, gamtos ir kultūros vertybėms ir gyvajai gamtai pažinti:

22.1.1. įrengti pažintinį taką Tulkiaragės vasaros polderyje, sudarant galimybes susipažinti su agrariniu kraštovaizdžiu ir jo gamtos įvairove;

22.1.2. įrengti pažintinį taką Berštų botaniniame-zoologiniame draustinyje, sudarant galimybes susipažinti su Berštų miško gamtos įvairove;

22.1.3. įrengti pažintinį taką Leitgirių botaniniame draustinyje, sudarant galimybes susipažinti su botaninėmis vertybėmis;

22.1.4. papildyti Žalgirių kraštovaizdžio draustinyje esantį pažintinį taką žiedine trasa, sudarant galimybes susipažinti su Žalgirių Rupkalvių pelke, jos gamtos įvairove ir vieninteliu išlikusiu pelkininkų kaimu;

22.1.5. pratęsti Aukštumalės pažintinį taką, sudarant galimybes susipažinti su Europos Bendrijos svarbos pelkių buveinėmis;

22.2. plėtoti dviračių turizmą, įrengti naujus dviračių takus ir trasas Regioninio parko kraštovaizdžiui, gamtos ir kultūros vertybėms pažinti:

22.2.1. įrengti dviračių taką iš Rusnės į Šilutę apsauginio pylimo viršumi palei Šyšą;

22.2.2. įrengti dviračių takus apsauginių polderių pylimais Rusnės saloje;

22.2.3. įrengti dviračių takus apsauginių polderių pylimais palei Krokų lanką ir Kniaupo įlanką;

22.2.4. įrengti dviračių ir pėsčiųjų taką pylimais palei Minijos upę (dešiniajame ir kairiajame krantuose) nuo Minijos kaimo iki Kintų tvenkinių;

22.3. kurti infrastruktūrą prie Regioninį parką kertančių svarbiausių lankytojų judėjimo kelių: nacionalinio autoturizmo maršruto „Nemuno keliai“ ir „Kuršių kelias“, nacionalinio dviračių maršruto ir regioninio maršruto „Pajūrio parkų žiedas“;

22.4. gerinti kelių būklę autoturizmo trasose, įrengti automobilių stovėjimo aikšteles, atokvėpio vietas prie lankomų objektų;

22.5. įrengti apžvalgos aikšteles būdingiems ir(ar) unikaliems Regioninio parko kraštovaizdžio panoraminiais vaizdams apžvelgti;

22.6. plėtoti Regioninio parko vizualinę informacinę sistemą natūroje, pastyti rodykles, užrašus, informacinius standus;

22.7. plėtoti vandens turizmą nacionalinėje vandens turizmo trasoje Nemuno upe bei jo atšakose.

23. Tvarkymo plano brėžinyje pažymėtose vietose gali būti įrengiamos poilsia vietės, stovyklavietės, kempingai, poilsio kompleksai. Pažintiniai ir mokomieji takai, automobilių stovėjimo aikštelės, atokvėpio vietos, informaciniai standai prie turizmo trasų ir lankomų objektų ir stovyklavietės prie vandens turizmo trasų, esant poreikiui, gali būti įrengiamos ir tvarkymo plano brėžinyje nenumatytose vietose.

VI. GYVENAMŪJŲ VIETŲ IR INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS KRYPTYS

24. Statiniai Nemuno deltos regioniniame parke projektuojami, statomi, rekonstruojami ar kapitališkai remontuojami bei planavimo dokumentai rengiami, įvertinus vietovės kraštovaizdžio ypatumus ir tradicinės Mažosios Lietuvos etnografinio regiono, nustatyto Etninės globos tarybos prie Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. rugsėjo 17 d. rekomendacijoje Nr. 1 „Dėl etnografinių regionų ribų nustatymo“, planavimo ir architektūros savitumus, siekiant:

24.1. išsaugoti bendrą kraštovaizdžio struktūrą ir jo estetinę vertę, erdvinį raiškumą ir raiškius reljefo bei hidrografinio tinklo elementus;

24.2. išlaikyti gamtinių, kultūrinių kompleksų ir objektų vertę;

24.3. išsaugoti išlikusią (susiformavusią iki 1939 m.) būdingą gyvenamųjų vietovių planinę struktūrą;

24.4. išlaikyti tradicinės etnografinio regiono architektūros pobūdį: formas, dydžius, statybos produktus, spalvas. Pagrindinis gyvenamųjų vietovių infrastruktūros plėtros Regioniniame parke principas – gyvenviečių renovacija ir infrastruktūros tobulinimas, siekiant patenkinti vietos gyventojų ir lankytojų reikmes.

25. Regioniniame parke gyvenviečių plėtra numatoma Rusnės miestelyje, Šyškrantėje, Sausgalvių ir Paleičių gyvenvietėse.

26. Gyvenamųjų vietovių plėtra ir esamo užstatymo sutankinimas galimas visose gyvenamosios ir visuomeninės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonose (GEr, GEp, GRe, GAi, GŪe.), išskyrus kultūros paveldo požūriui vertingų miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio išsaugojančio tvarkymo (GĖk) kraštovaizdžio tvarkymo zonas.

27. Naujų sodybų kūrimas galimas 26 punkte nurodytose kraštovaizdžio tvarkymo zonose arba kitos pagrindinės paskirties (mažaaukščių gyvenamųjų namų statybai) žemės sklypuose. Pakalnės kaimo GEr kraštovaizdžio tvarkymo zonoje naujų sodybų kūrimas galimas tuo atveju, kai į šią zoną patenkanti sklypo dalis yra ne mažesnė nei 0,2 ha, o sklypo plotis – ne mažesnis kaip

35 metrai. Ūkininkų sodybas galima kurti tik Paleičių žemės ūkio funkcinio prioriteto zonoje esančiuose didesniuose kaip 10 ha žemės ūkio paskirties sklypuose teisės aktų nustatyta tvarka. Nauji gyvenamieji namai taip pat gali būti statomi buvusių sodybų vietose (kai yra išlikę buvusių statinių arba nustatant juridinį faktą) ir Tvarkymo plano brėžinyje pažymėtose vietose.

28. Regioniniame parke esančios sodybos, nepatenkančios į gyvenamosios ir visuomeninės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonas, tvarkomos pagal sugriežtinto vizualinio reguliavimo (GAi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos reglamentą.

29. Urbanistiniuose draustiniuose, sunykusio istorinio užstatymo vietose, buvusio užstatymo atkūrimas galimas tik atliktų istorinių ir(ar) urbanistinių, ir(ar) archeologinių išvadų pagrindu.

30. Žemės ūkio gamybiniai centrai, neatitinkantys pasikeitusių gamybos sąlygų ir aplinkosaugos reikalavimų, turi būti rekonstruojami. Rekomenduojama griauti apleistus, apgriuvusius ir jokiai ūkinei veiklai nepritaikytus žemės ūkio gamybos centrus arba pastatus rekonstruoti taip, kad jie atitiktų Regioninio parko steigimo tikslus bei architektūros reikalavimus. Gamybinių centrų tvarkymo klausimai kiekvienu konkrečiu atveju sprendžiami atsižvelgiant į Regioninio parko steigimo tikslus.

31. Regioninio parko gyvenamosiose vietovėse skatinama įrengti šiuolaikinę technologijos lygį atitinkančius inžinerinius tinklus:

31.1. skatinamas gyvenamųjų vietovių kelių, gatvių bei aikščių dangos gerinimas;

31.2. prioritetas teikiamas inžinerinei įrangai, kuo mažiau keičiančiai būdingą gyvenamųjų vietovių vaizdą bei susidariusį kraštovaizdžio pobūdį.

32. Regioninio parko krašto ir rajoniniai keliai tvarkomi pagal Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo, Kelių priežiūros tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 155, „Dėl kelių priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių valstybinės reikšmės kelių priežiūrą, reikalavimus.
